

คู่มือการดำเนินงาน

การจัดทำเอกสาร

โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย สะอาด และอบายมุข

นายจिरายุ ไชยเชียงของ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข

หมายถึง สถานศึกษาที่ปลอดภัยเสพติด ปลอดภัยบุหรี/บุหรีไฟฟ้า ปลอดภัยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปลอดภัยสื่อลามกอนาจาร ปลอดภัยการพนัน ปลอดภัยการทะเลาะวิวาท และปลอดภัยภัยเสี่ยงทุกชนิด มีการดำเนินงานตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามกระบวนการที่มีความเข้มข้น ต่อเนื่อง และยั่งยืน

สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยพอพิติดและอบายมุข

มี 6 ระดับ

1. ระดับเงิน
2. ระดับทอง
3. ระดับเพชร
4. รักษามาตรฐานระดับเพชร ปีที่ 1
5. รักษามาตรฐานระดับเพชร ปีที่ 2
6. รักษามาตรฐานระดับเพชร ปีที่ 3

กิจกรรมห้องเรียนสีขาว

แกนนำนักเรียน 4 ฝ่าย

1. ฝ่ายการเรียน
2. ฝ่ายการงาน
3. ฝ่ายสารวัตรนักเรียน
4. ฝ่ายกิจกรรม

พัฒนาสู่.....

โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยสงบและอบายมุข

5 มาตรการ

1. มาตรการด้านการป้องกัน
2. มาตรการด้านการค้นหา
3. มาตรการด้านการรักษา
4. มาตรการด้านการเฝ้าระวัง
5. มาตรการด้านการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่

4 ต้อง

1. ต้องมียุทธศาสตร์
2. ต้องมีแผนงาน
3. ต้องมีระบบข้อมูล
4. ต้องมีเครือข่าย

2 ไม่

1. ไม่ปกปิดข้อมูล
2. ไม่ไล่นักเรียน/นักศึกษาออก

สถานศึกษาที่มีผลดำเนินงานห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว แบ่งเป็น 3 ระดับ

1. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ระดับประถมศึกษา
- ระดับมัธยมศึกษา

2. ระดับอาชีวศึกษา

3. ระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

ระดับประถมศึกษา

1. ขนาดเล็ก นักเรียนต่ำกว่า 120 คน (ไม่รวมอนุบาล) ดำเนินการห้องเรียนสีขาว อย่างน้อย 1 ห้องเรียน
 2. ขนาดกลาง นักเรียนตั้งแต่ 121 – 600 คน ดำเนินการห้องเรียนสีขาว ทุกห้องเรียน
 3. ขนาดใหญ่ รวมใหญ่พิเศษ นักเรียนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป ดำเนินการห้องเรียนสีขาว ทุกห้องเรียน
- **การดำเนินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว ให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ชั้น ป.4**

**“การดำเนินงานขับเคลื่อน
กิจกรรมห้องเรียนสีขาว”**

กลยุทธ์และกิจกรรมห้องเรียนสีขาว

1. มีแหล่งเรียนรู้

เช่น บอร์ด สื่อสิ่งพิมพ์ เกี่ยวกับยาเสพติด

2. ดูแลช่วยเหลือ

มีนักเรียนแกนนำให้คำปรึกษาช่วยเหลือ

3. เอื้อเฟื้อด้วยคุณธรรม

มีหลักสูตรประจำห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนมีคติพจน์

4. สร้างสรรค์ด้วยกิจกรรม

เช่น เล่นกีฬา ดนตรี ศิลปะ

การจัดองค์กรภายในห้องเรียนสีขาว

แบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายการเรียน ฝ่ายการงาน ฝ่ายสารวัตรนักเรียน และฝ่ายกิจกรรม ประกอบด้วย

1. หัวหน้าห้องเรียน
2. รองหัวหน้าฝ่ายการเรียน
3. รองหัวหน้าฝ่ายการงาน
4. รองหัวหน้าฝ่ายสารวัตรนักเรียน
5. รองหัวหน้าฝ่ายกิจกรรม

****ดูภาพประกอบในคู่มือ หน้า 24 – 25****

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินกิจกรรมห้องเรียนสีขาว

ประกอบด้วย มาตรฐาน 4 ฝ่าย 16 ตัวบ่งชี้ (100 คะแนน)

1. มาตรฐานฝ่ายการเรียนรู้ (25 คะแนน) 4 ตัวบ่งชี้
2. มาตรฐานฝ่ายการงาน (25 คะแนน) 4 ตัวบ่งชี้
3. มาตรฐานฝ่ายสารวัตรนักเรียน (25 คะแนน) 4 ตัวบ่งชี้
4. มาตรฐานฝ่ายกิจกรรม (25 คะแนน) 4 ตัวบ่งชี้

****ดูรายละเอียดตัวบ่งชี้ในคู่มือ หน้า 26****

โรงเรียนเป็นผู้ประเมินห้องเรียนสีขาว ตามแบบห้องเรียนสีขาว 1/1 (ในคู่มือ หน้า 27) และแบบห้องเรียนสีขาว 2/1 (ในคู่มือหน้า 47)

โครงการ

โรงเรียนที่เข้ารับการประเมินจะต้องให้นักเรียนแกนนำ จัดทำโครงการห้องเรียน
ปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า หรือปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือปลอดยาเสพติด
หรือปลอดสื่อลามกอนาจาร หรือปลอดการพนัน หรือปลอดการทะเลาะวิวาท
ทุกห้อง

****ดูตัวอย่างโครงการในคู่มือ หน้า 51****

บันทึกการปฏิบัติงานห้องเรียนสีขาว

1. เป็นการบันทึกการปฏิบัติงานห้องเรียนสีขาวของนักเรียน 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายการเรียนรู้ ฝ่ายการงาน ฝ่ายสารวัตรนักเรียน และฝ่ายกิจกรรม
2. บันทึกการปฏิบัติงาน 1 แผ่น ใช้บันทึก 5 วัน
3. ต้องมีบันทึกการปฏิบัติงานทุกเดือน เริ่มตั้งแต่ เทอม 1 จนถึงปัจจุบัน

****ดูตัวอย่างบันทึกการปฏิบัติงานในคู่มือ หน้า 52****

“การดำเนินงานขับเคลื่อน
โครงการสถานศึกษาสีขาว
ปลอดยาเสพติดและอบายมุข”

กลยุทธ์และยุทธศาสตร์

โรงเรียนดำเนินการยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ คือ

1. มาตรการด้านการป้องกัน

- การจัดกิจกรรมห้องเรียนสีขาว
- การจัดการเรียนรู้สร้างภูมิคุ้มกัน พัฒนาทักษะชีวิต
- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น เล่นดนตรี กีฬา ศิลปะ

2. มาตรการด้านการค้นหา

- จัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล
- คัดกรอง/จำแนกกลุ่มนักเรียน
- รายงานสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในระบบ CATAS

3. มาตรการด้านการรักษา

- จัดตั้งคลินิกเสมารักษ์
- ช่วยเหลือนักเรียนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด กลุ่มเสพ กลุ่มติด เข้าสู่การบำบัดรักษา ส่งต่อหน่วยงานสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

4. มาตรการด้านการเฝ้าระวัง

- จัดทำช่องทางรับเรื่องร้องเรียน หรือข้อมูลข่าวสารปัญหาเสพติด
- ตู้เสมารักษ์ หรือช่องทางออนไลน์
- จัดกิจกรรมอบรมชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด

5. มาตรการด้านการบริหารจัดการ

แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน 3 คณะ

1. คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมผู้บริหาร)
2. คณะกรรมการดำเนินงาน (รอง ผอ.หรือครูที่ได้รับมอบหมาย และทีมงาน
ยาเสพติด)
3. คณะทำงานห้องเรียนสีขาว (นักเรียนแกนนำ)

โรงเรียนดำเนินการ 4 ต้อง

1. ต้องมียุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. ต้องมีแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา
3. ต้องมีระบบข้อมูลการดำเนินงาน 4 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน ด้านการเฝ้าระวัง
ด้านการดูแลช่วยเหลือ และด้านบริหารจัดการ
4. ต้องมีเครือข่ายประสานงานในการทำงาน

โรงเรียนดำเนินการ 2 ไม่

1. ไม่ปกปิดข้อมูล กลุ่มเสพ กลุ่มติด และกลุ่มค้ายาเสพติด
2. ไม่ผลักปัญหา ไม่ไล่นักเรียน/นักศึกษาออก โดยให้นำไปบำบัดรักษา เมื่อหายแล้ว ให้กลับมาเรียนได้ตามปกติ

แนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าและ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 7 มาตรการ

1. มาตรการที่ 1

การกำหนดนโยบาย “สถานศึกษาปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” ของสถานศึกษา

2. มาตรการที่ 2

การบริหารจัดการในสถานศึกษาปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. มาตรการที่ 3

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อ “สถานศึกษาปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์”

4. มาตรการที่ 4

การสอดแทรกเรื่องบุหรี/บุหรีไฟฟ้าและเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในการเรียนการสอน และกิจกรรมนอกหลักสูตร

5. มาตรการที่ 5

การมีส่วนร่วมของนักเรียน/นักศึกษาในการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี/บุหรีไฟฟ้าและเครื่องตีมแอลกอฮอล์

6. มาตรการที่ 6

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน/นักศึกษาไม่ให้สูบบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า และไม่บริโภค
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

7. มาตรการที่ 7

การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

****ดูแนวทางการดำเนินงานในคู่มือ หน้า 56 – 58****

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินโครงการสถานศึกษา ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข

ประกอบด้วย 5 มาตรการ 16 ตัวบ่งชี้ (100 คะแนน)

1. มาตรการด้านการป้องกัน (45 คะแนน) 4 ตัวบ่งชี้
2. มาตรการด้านการค้นหา (15 คะแนน) 3 ตัวบ่งชี้
3. มาตรการด้านการรักษา (10 คะแนน) 2 ตัวบ่งชี้
4. มาตรการด้านการเฝ้าระวัง (10 คะแนน) 2 ตัวบ่งชี้
5. มาตรการด้านการบริหารจัดการ (20 คะแนน) 5 ตัวบ่งชี้

** ดูตัวบ่งชี้และรายละเอียด ในคู่มือหน้า 59 – 64 **

**แนวทางการจัดทำเอกสารผลงาน
โครงการสถานศึกษาสีขาว
ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข**

ระดับเงิน 200 คะแนน

1. รูปเล่ม สรุปผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย สะอาด และอบายมุข (100 คะแนน)
2. การประเมินในพื้นที่ และผลงานเชิงประจักษ์ (100 คะแนน)

การจัดทำรูปเล่ม (100 คะแนน) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ปก
2. คำนำ
3. สารบัญ
4. คำรับรองผลการดำเนินงาน (ในคู่มือ หน้า 85)
5. ใบสมัคร (ในคู่มือ หน้า 84)
 - ปีการศึกษา 2566
 - สังกัด สพฐ.
 - ระดับเงิน
 - ระยะเวลาของปีการศึกษาที่ดำเนินงาน 16 พฤษภาคม 2566 ถึง 31 มีนาคม 2567

บทที่ 1 บทนำ

- ข้อมูลสถานศึกษา (5 คะแนน)

บทที่ 2 สถานการณ์ยาเสพติดรอบสถานศึกษา (5 คะแนน)

บทที่ 3 ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ พร้อมภาพประกอบ (50 คะแนน) เรียงตามตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มาตรการด้านการป้องกัน จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ (22.5 คะแนน)
 2. มาตรการด้านการค้นหา จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ (7.5 คะแนน)
 3. มาตรการด้านการรักษา จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ (5 คะแนน)
 4. มาตรการด้านการเฝ้าระวัง จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ (5 คะแนน)
 5. มาตรการด้านการบริหารจัดการ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ (10 คะแนน)
 6. แบบสรุปผลการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข (แบบสถานศึกษาสีขาว 2 และแบบสถานศึกษาสีขาว 3) (ในคู่มือหน้า 80 - 81)
- ** ดูข้อมูลตัวบ่งชี้ทั้ง 5 มาตรการ ในคู่มือหน้า 100 ****

บทที่ 4 กิจกรรมห้องเรียนสีขาว (35 คะแนน)

1. ภาพแผนผังห้องเรียนสีขาวทุกห้อง (แกนนำ 4 ฝ่ายและคณาจารย์) ถ่ายภาพจริงจากแผนผังห้องเรียนสีขาว ห้ามทำจากคอมพิวเตอร์กราฟฟิก (10 คะแนน)
2. สำเนาสมุดบันทึกการปฏิบัติงานแกนนำ 4 ฝ่าย สัปดาห์ที่ 1 ของเดือนตลอดปีการศึกษา ระดับชั้นละ 1 ห้อง (10 คะแนน)
3. โครงการห้องเรียนปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า หรือปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือปลอดยาเสพติด หรือปลอดสื่อลามกอนาจาร หรือปลอดการพนัน หรือปลอดการทะเลาะวิวาท ทุกห้อง (15 คะแนน)

บทที่ 5 ภาพรางวัล ผลงานดีเด่น ด้านบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า แอลกอฮอล์ ยาเสพติดและอบายมุข (5 คะแนน)

สถานศึกษาที่จะได้รับการประกาศ

เป็น “สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยพอติดและอบายมุขดีเด่น” ระดับเงิน
คะแนนการประเมินเล่มด้านเอกสารสรุปผลการดำเนินงานฯ
และด้านผลงานเชิงประจักษ์ ต้องอยู่ในระดับคุณภาพดีเด่น
คือช่วงคะแนนระหว่าง 90 - 100 คะแนน